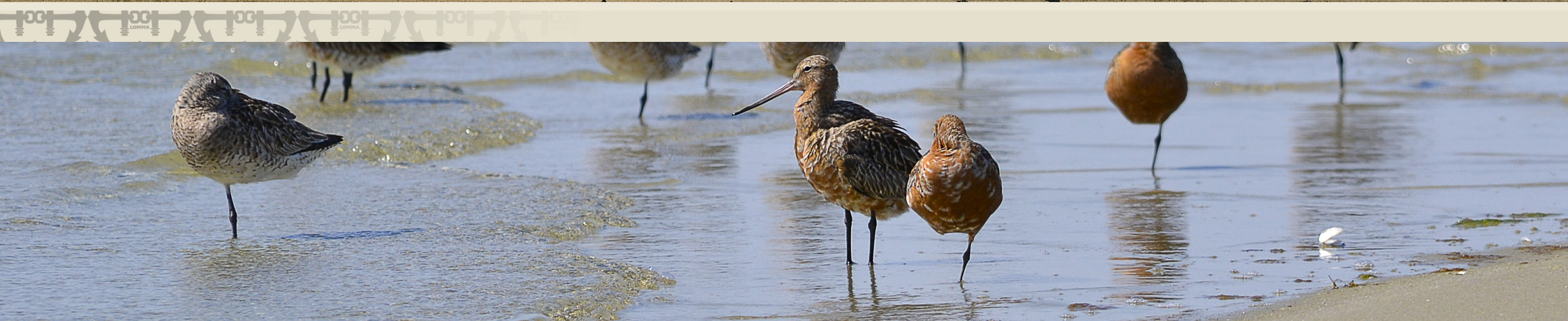


# Miljömålsprogram

för Lomma kommun, 2022-2028  
Antagen av kommunfullmäktige 2022-08-25

Del A - Mål och genomförande



Politisk styrgrupp: Planledningsgruppen i Lomma kommun  
Arbetsgrupp: Helena Björn, Miljöstrategisk samordnare  
Maria Wihlborg, Projektledare  
Linnea Folkesson, Klimat- och miljöstrateg  
Julia Johansson, Miljöstrateg

Projektledare: Maria Wihlborg, Projektledare  
Layout och bilder: Lomma kommun, Adam Bahr,  
Maria Wihlborg, Christian Almström  
Miljömålsillustrationer: Tobias Flygar

# Innehållsförteckning

## **Inledning** **5**

Bakgrund	5
Syfte	6
Läsanvisningar	7
Genomförande och uppföljning	8
Uppföljning av tidigare Miljömålsprogram	8

## **Mål och åtgärder** **10**

Huvudsaklig inriktning för lokala miljömål	11
2. Frisk luft	14
3. Bara naturlig försurning	15
4. Giftfri miljö	16
5. Skyddande ozonskikt	20
6. Säker strålmiljö	21
9. Grundvatten av god kvalitet	22
14. God bebyggd miljö	23

Bilaga 1. Uppföljning av tidigare Miljömålsprogram



Slättängsdammarna (Foto: Lomma kommun)

# Inledning

## Bakgrund

Den första FN-konferensen med fokus på miljöproblem och hållbar utveckling hölls 1972 i Stockholm. På FN:s miljö- och utvecklingskonferens i Rio de Janeiro tjugo år senare, år 1992, framhölls vikten av att arbeta med miljöfrågorna på alla nivåer i samhället. Den lokala nivån utpekades som mycket betydelsefull i detta arbete och genom Agenda 21 – en global handlingsplan för det tjugoförsta århundradet – startade på många håll kommunernas lokala miljöarbete.

## Nationella miljömål

Sveriges miljömålssystem är uppbyggt av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat. Etappmålen ska underlätta att nå generationsmålet och miljömålen samt bidra till att identifiera en önskad omställning av samhället.

Generationsmålet visar riktningen för vad som måste göras inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska kunna nås. Generationsmålet är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

*Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.*

*- Riksdagens definition av generationsmålet*

Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Varje miljö kvalitetsmål har också ett antal preciseringar kopplat till sig. Syftet med preciseringarna är att förtydliga målet och att de ska kunna användas löpande i uppföljningsarbetet.

Det finns 16 miljö kvalitetsmål men Lomma kommun berörs endast av 15 mål, vilket faller sig naturligt eftersom Lomma kommun inte har någon fjällmiljö.

Den årliga uppföljningen av Sveriges miljömål (2021) visar att endast två mål har en positiv trend (Frisk luft och Bara naturlig försurning). Fem av målen har en negativ utveckling och nio av målen har en neutral utveckling, det vill säga varken en förbättring eller försämring.

## Regionala miljömål

Miljö målen är inte enbart begränsade till den nationella politiken utan de nationella målen och åtgärderna ska implementeras också på regional nivå. För att det ska vara möjligt måste de anpassas till de regionala och lokala förutsättningarna. Länsstyrelserna har ansvaret för att utforma de regionala miljö målen och åtgärderna. Länsstyrelsen i Skåne län har antagit regionala mål och åtgärder som involverar kommunerna i åtgärderna.

## Lokala miljömål

Kommuner har det övergripande ansvaret på lokal nivå för att åstadkomma en god livsmiljö och har, enligt riksdagen, ett ansvar för lokala anpassningar av de nationella miljö målen. Kommuner har flera betydelsefulla uppgifter i arbetet för att uppnå miljö kvalitetsmålen genom sitt myndighetsarbete, sitt ansvar för samhällsplanering och genom åtgärder i sina egna verksamheter. Lokala mål, åtgärdsstrategier och kommunal samhällsplanering kan ge ramar och underlag för miljöarbetet på lokal nivå. Kommunerna kan anpassa arbetet med miljö målen genom att de integreras i egna pågående processer inom kommunen som har stor betydelse för miljön, till exempel i infrastrukturplanering och utveckling av trafiksystem, utveckling och bevarande av grönområden, energi- och vattenförsörjning, fastighets- och bostadsutveckling samt skydd och vård av natur samt kulturarv. Andra verktyg att arbeta med är miljö målsstyrd planering, tillsyn och miljökrav i upphandlingar.



## Agenda 2030

Agenda 2030 antogs 2015 av FN:s medlemsländer. Agendan är en överenskommelse för att globalt åstadkomma en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Den innehåller 17 globala mål, 169 delmål och 230 indikatorer för att uppnå fyra saker till 2030: avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen.

Den svenska regeringen har som ambition att Sverige ska vara i framkant i genomförandet av Agenda 2030. För att uppnå en hållbar utveckling måste hela samhället vara delaktigt.

Lomma kommun verkar genom sitt miljömålsarbete för att skapa en hållbar utveckling som kan tillfredsställa dagens behov, utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Den lokala nivån är utpekad som en viktig del i arbetet med att uppnå målen med Agenda 2030.

I ett globalt perspektiv ligger Sverige och Lomma kommun bra till. Trots detta framgår det i regeringens handlingsplan att även om Sverige ligger bra till ur ett globalt perspektiv finns det ett antal fokusområden som är viktiga att arbeta med för att nå de globala målen.

Identifierade fokusområdena är:

- *ett jämlikt och jämställt samhälle*
- *hållbara samhällen*
- *en samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi*
- *ett starkt näringsliv med hållbart företagande*
- *en hållbar och hälsosam livsmedelskedja*
- *stärkt kunskap och innovation*

Många av de utpekade fokusområdena och utmaningarna gäller även för Lomma kommun. Vi arbetar redan med flera av dessa fokusområden genom vårt miljömålsarbete och andra kommunala åtaganden. Inom ramen för det kommunala självstyret bidrar kommunen till genomförandet av agendan genom flera av våra grunduppdrag enligt lag, till exempel vård, skola, omsorg, samhällsplanering och näringslivsklimat. Kommunen bedriver även myndighetsutövning genom tillsyn enligt miljöbalken.

Lomma kommun har antagit övergripande mål för Lomma kommun (2019–2022). Ett av målen är att Lomma kommun ska bedriva ett balanserat hållbarhetsarbete med kommande generationer i åtanke, där hänsyn tas till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

## Syfte

Programmets syfte är att driva det lokala miljöarbetet framåt genom att ta fram lokala miljömål, åtgärder och indikatorer för de 15 miljö kvalitetsmål som berör Lomma kommun samt analysera hur FN:s globala mål kan kopplas till miljömålssystemet.

Miljömålsprogrammet visar riktningen på kommunens miljöarbete och vad arbetet på sikt ska uppnå genom att genomföra antagna mål och åtgärder. Det ska också vara ett underlag för verksamhetsplanering och budgetarbete i nämnder och förvaltningar samt i kommunala bolag. Indikatorerna ska visa om målen håller på att uppnås eller åt vilket håll utvecklingen går.

## Utgångspunkter för framtagandet av dokumentet

Med detta program uppdateras 7 av 15 miljömål som är aktuella för Lomma kommun. De miljömål som uppdateras med nya mål och åtgärder är *Frisk luft*, *Bara naturlig försurning*, *Giftfri miljö*, *Skyddande ozonskikt*, *Säker strålmiljö*, *Grundvatten av god kvalitet* och *God bebyggd miljö*.

Övriga lokala miljömål och åtgärder hanteras i andra kommunala planer och program. Naturmiljöprogrammet 2018–2025 behandlar främst miljömålen *Levande sjöar och vattendrag*, *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Ett rikt odlingslandskap*, *God bebyggd miljö* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Det finns även kopplingar till miljömålet *Ingen övergödning*. Marint Naturmiljöprogram 2010–2020 berör framförallt miljömålen *Giftfri miljö*, *Ingen övergödning*, *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, *God bebyggd miljö* och *Ett rikt växt- och djurliv*. Kustzonsprogrammet 2019–2030 behandlar *Begränsad klimatpåverkan*, *Giftfri miljö*, *Ingen övergödning*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, *Myllrande våtmarker*, *God*



Lommabukten bidrar till fina boendemiljöer  
Foto: Lomma kommun

*bebyggd miljö*, *Ett rikt växt- och djurliv* och *Grundvatten av god kvalitet*. Kommunens Energi- och klimatplan behandlar framförallt miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*. En Kretsloppsplan antogs år 2021 av 10 av Sysavs ägarkommuner och är en utgångspunkt till Lomma kommuns avfallsplan. Mål och åtgärder i föreliggande dokument har tagit fram gemensamt av förvaltningarnas berörda tjänstepersoner. Under våren 2021 har miljömålsprogrammet varit på remiss till nämnderna och programmet har sedan reviderats något. Då programmet sträcker sig över relativt lång tid bör man se åtgärderna som förslag som kan omarbetas om andra åtgärder bättre skulle kunna uppfylla målet. Uppföljningen sker i ordinarie styrsystem där detta i så fall behöver synliggöras.

## Läsanvisningar

Miljömålsprogrammet behandlar kommunens lokala miljömål och åtgärder och lägger grunden för arbetet för det lokala miljöarbetet. Programmet är uppdelat i två delar.

### Del A – Mål och genomförande (denna del)

Mål och genomförande hanterar politiskt antagna mål och åtgärder. Dokumentet presenterar ansvarsfördelning och genomförandeperiod för satta åtgärder.

### Del B – Kunskapsdelen

I Kunskapsdelen finns en inledande del som beskriver hur miljömålsarbetet fungerar på nationell nivå samt en koppling till Agenda 2030. Sedan följer ett avsnitt för varje miljömål med en bakgrund till problematiken och en beskrivning av den nuvarande situationen nationellt för varje miljömål. Det finns också en koppling mellan miljömålet och Agenda 2030. Under varje miljömål finns också en beskrivning av miljötillståndet i Lomma kommun, vilken utgör faktagrunden för kommunens lokala miljömål och åtgärder.

## Genomförande och uppföljning

Både miljömål och åtgärder måste vara verkningsfulla och relevanta. Samtidigt ska de vara realistiska att uppnå och helst mätbara. Därför är det viktigt att både mål och åtgärder är väl förankrade i den kommunala verksamheten. Till varje åtgärd har huvudansvariga och eventuellt delansvariga nämnder kopplats. Dessutom har även kostnader och eventuella driftkostnader kopplats till vissa av åtgärderna. Huvudansvariga nämnder har ansvaret för att behov hanteras i budgetprocessen och åtföljs av en fördjupad kostnadsanalys. Mål- och åtgärdsprogrammet ska integreras i kommunens ordinarie styrsystem och göra avtryck i den årliga verksamhetsplaneringen, i budgetarbetet och vid årsredovisning. Resultatet av miljöarbetet redovisas tillsammans med indikatorer och nyckeltal i en årlig miljöredovisning. Miljömålsprogrammets åtgärder och indikatorer läggs in i verktyget STRATSYS för att bli del av kommunens kvalitetsarbete och ingå i övrig planering och uppföljning. I de fall där åtgärder omarbetas om andra åtgärder bättre skulle kunna uppfylla målet behöver förändring och måluppfyllelse synliggöras i uppföljningssystemet.

## Uppföljning av tidigare miljömålsprogram

*Miljöprogrammet 2014–2020* var ett omfångsrikt åtgärdsprogram med 59 åtgärder kopplade till de 7 målen som uppdateras med detta program. 36 (61%) av åtgärderna har blivit genomförda under programperioden, medan 15 åtgärder (25%) är påbörjade och pågående. I de fall åtgärden inte blivit genomförda, 8 stycken



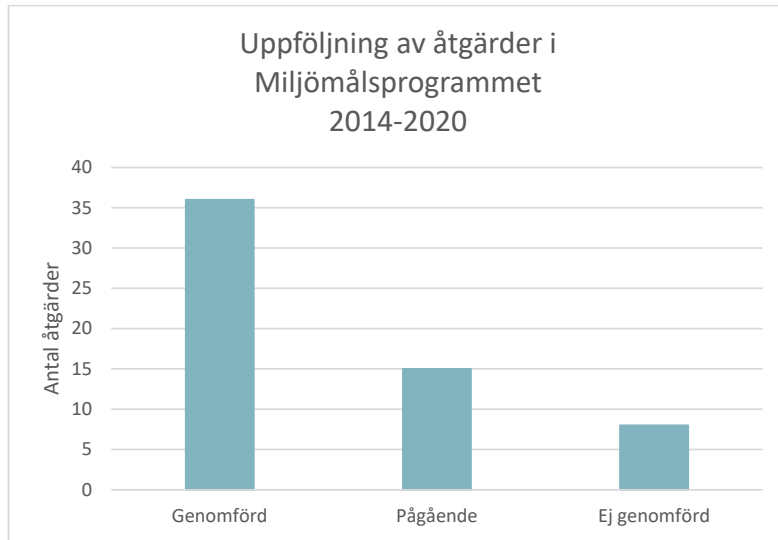
(13 %), beror det bland annat på ändrade förutsättningar såsom ändrad lagstiftning eller ändrade politiska direktiv.

Miljömålet God bebyggd miljö hade flest åtgärder kopplat till sig, med 32 åtgärder till 12 lokalt antagna mål. Sammanfattningsvis går det att säga att många åtgärder har genomförts och att Lomma kommun har kommit en bra bit på väg med det lokala miljömålsarbetet. Se bilaga 1 för en mer detaljerad åtgärdslista över uppföljningen av Miljömålsprogrammet 2014–2020.



Bjärreds saltsjöbad (Foto: Lomma kommun)





Figur 1. Statusen på åtgärder till de 7 miljömål som uppdateras i och med detta program.



Lösdeåns mynning (södra) bildades 1977 av Länsstyrelsen i Skåne och är det äldsta naturreservatet i Lomma kommun. Området har utsetts som Natura 2000 område enligt fågeldirektivet. (Foto: Adam Bahr)

# Mål och åtgärder

Mål och åtgärder har kategoriserats till respektive miljömål. Vissa åtgärder påverkar fler än ett miljömål. Dessa är listade under varje aktuellt miljömål, men med hänvisning till ett specifikt miljömål där de hanteras.

Mål och åtgärder är uppdelade i tre nivåer (se figuren nedan) och som börjar med ett nationellt mål och slutar med den konkreta åtgärden. Vissa av åtgärderna har också en indikator kopplad till sig. För de flesta av åtgärderna har det angivits förslag på fast kostnad (genomförandekostnad) och rörlig kostnad (driftskostnad), genomförandeperiod samt en huvudansvarig nämnd. Huvudansvarig nämnd är understruken i de fall åtgärden berör flera nämnder. Åtgärderna är framarbetade tillsammans med nämnder och tjänstemän men då programmet sträcker sig över relativt lång tid bör man se åtgärderna som förslag som kan omarbetas om andra åtgärder bättre skulle kunna uppfylla målet. Uppföljningen sker i ordinarie styrsystem där detta i så fall behöver synliggöras.

## **Indelning av mål i olika nivåer samt tillhörande åtgärder, i nedanstående tabeller.**

### *Nationellt miljömål*

Exempel miljömål 2: Frisk luft

### *Lokalt miljömål*

Exempel lokalt mål 2.1: Skadlig påverkan av partiklar PM10 och PM2,5, kväveoxider, VOC, marknära ozon och benspyren ska minska.

### *Åtgärd*

Exempel åtgärd 2.1.1: Vartannat år ska en kampanj om sund väg till skola och fritid lanseras med start 2023. Kampanjerna ska följas upp, utvärderas och resultatet tillgängliggöras.








### *Indikator*

Andel skolor med genomförd kampanj.



Samverkan är nyckeln till framgång i miljömålsarbetet.  
Foto: Lomma kommun

# Huvudsaklig inriktning för lokala miljömål








Miljömål	Fokusområden	Dokument
 <b>Begränsad klimatpåverkan</b>	Att minska utsläppen av växthusgaser från Lomma kommun genom minskad energi-användning.	EKP
 <b>Frisk luft</b>	Att påbörja mätningar av luftföroreningar.	MMP
 <b>Bara naturlig försurning</b>	Utsläppen av försurande ämnen ska vara kända och kommunen ska verka för att utsläpp från arbetsredskap ska minska.	MMP
 <b>Giftfri miljö</b>	Minska utsläppen av miljö- och hälsoskadliga ämnen. Öka kunskapen av vilka miljö- och hälsoskadliga ämnen som finns i Lomma kommun.	MNMP MMP
 <b>Skyddande ozonskikt</b>	Eliminera användningen av ozonnedbrytande ämnen i kommunens egna kylanläggningar.	MMP
 <b>Säker strålmiljö</b>	Minska antalet fall av hudcancer orsakade av UV-strålning, samt skydda människor och den biologiska mångfalden från skadliga effekter av strålning.	MMP
 <b>Ingen övergödning</b>	Kontinuerligt minska utsläpp av kväve och fosfor till vattendrag och kustvatten.	MNMP MMP

EKP = Energi- och klimatplan 2021-2025

MNMP = Marint naturmiljöprogram för Lomma kommun 2010-2020

NMP = Naturmiljöprogram 2018-2025

MMP = Miljömålsprogram 2022-2028

Miljömål	Fokusområden	Dokument
 Levande sjöar och vattendrag	Återskapa vattenmiljöer och höja kvaliteten på befintliga vattenmiljöer.	NMP
 Grundvatten av god kvalitet	Uppnå god kännedom om kommunens känsliga grundvattenförekomster.	MMP
 Hav i balans samt levande kust och skärgård	Lomma kommun ska verka för att god tillgänglighet för allmänheten och gynnsamma livsmiljöer för växt och djurlivet längs kusten. Vattenkvaliteten och livsmiljöerna för djur och växter i Lommbukten ska förbättras och kunskapen om Lommabukten ska öka.	MNMP NMP
 Myllrande våtmarker	Våtmarker och dammar åter- eller nyskapas.	NMP
 Levande skogar	De trädmiljöer som finns ska värnas mot exploatering samt att öka andelen gamla och stora ädellövträd.	NMP
 Ett rikt odlingslandskap	Den biologiska mångfalden i odlingslandskapet ska förbättras genom att skapa nya gröna områden samt bevara och knyta ihop befintliga.	NMP
 God bebyggd miljö	Kommunen ska vara ett gott exempel genom att bygga ekologisk och socialt hållbart och kompensera för negativa effekter som byggande innebär. Kommunen ska också arbeta för att öka resor med gång, cykel och kollektivtrafik.	Kretsloppsplan MNMP NMP MMP
 Ett rikt växt och djurliv	Den biologiska mångfalden, både naturtyper och arter ska ges förutsättningar att behållas och utvecklas.	MNMP NMP

EKP = Energi- och klimatplan 2021-2025

MNMP = Marint naturmiljöprogram för Lomma kommun 2010-2020

NMP = Naturmiljöprogram 2018-2025

MMP = Miljömålsprogram 2022-2028

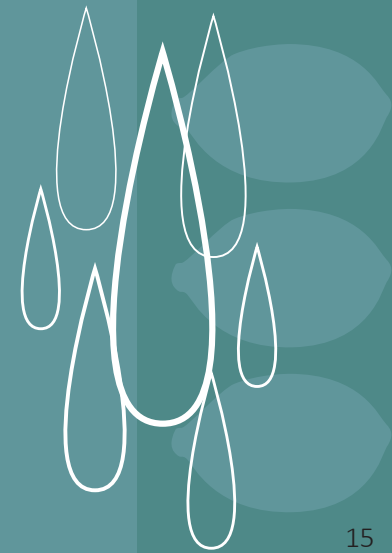


## 2. Frisk luft

Mål 2.1 Skadlig påverkan av partiklar PM10 och PM2.5, kväveoxider, VOC, marknära ozon och benspyren ska minska						
	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 2.1.1	Vartannat år ska en kampanj om sund väg till skola och fritid lanseras med start 2023. Kampanjerna ska följas upp, utvärderas och resultatet tillgängliggöras.	Andel skolor med genomförd kampanj	150		From 2023	SBN, KS, <u>BUN</u> , KFN
Åtgärd 2.1.2	En kampanj för ökad gång, cykel och kollektivt resande ska genomföras årligen.	Ingår i rapportering till mobility management Energi- och klimatstrategin		ordinarie verksamhet	Tom 2028	<u>SBN</u> , KS
Åtgärd 2.1.3	Kommunen ska främja utsläppsreducerade transportslag framför andra i sin fysiska planering.			ordinarie verksamhet	Tom 2028	KS
Åtgärd 2.1.4	Vid upphandling av entreprenad ska maskiner och fordon uppfylla långt gående miljökrav med avseende på utsläpp till luft.	Andel upphandlingar där miljökrav ställts för utsläpp till luft		ordinarie verksamhet	From 2022	Alla
Åtgärd 2.1.5	Vartannat år med början 2023 ska information ges till allmänheten gällande vedeldningens negativa effekter på luftkvalitén.	Genomförd kampanj		ordinarie verksamhet	From 2023	MBN

### 3. Bara naturlig försurning

Mål 3.1 Utsläppen av försurande ämnen i kommunen ska fortsätta minska						
	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 3.1.1	Information ska synliggöra för båtägare, bryggföreningar samt båtklubbar hur utsläppen av försurande ämnen kan minska.	Genomförd kampanj	ordinarie verksamhet		2023	KS
Åtgärd 3.1.2	En utredning ska göras om möjligheterna att införa en differentierad hamnavgift för fritidsbåtar som släpper ut relativt mindre av försurande ämnen till vatten eller luft.	Framtagen utredning	ordinarie verksamhet		2024	SBN, <u>KS</u>
Åtgärd 3.1.3	Om åtgärd 3.1.2 visar att en differentierad hamnavgift är möjlig ska detta prövas.	Genomförd politisk process	ordinarie verksamhet		2025	<u>SBN</u> , KS
Åtgärd 3.1.4	Lomma kommun ska fortsatt verka genom KIMO för att minska utsläppen av försurade ämnen till havet från yrkestrafik nationellt och internationellt.		ordinarie verksamhet		2028	KS



## 4. Giftfri miljö

Mål 4.1		Barns exponering av kemikalier ska minska				
	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.1.1	Alla förskolor, fritidsgårdar och skolor ska ha ett system för arbetet med miljöfrågor i verksamheten, exempelvis Grön Flagg.	Antal skolor, fritidshem och förskolor som infört system	ordinarie verksamhet		From 2022	BUN
Åtgärd 4.1.2	Information om skadliga kemikalier och hur man kan minska dessa ska förmedlas till alla förskolor, fritidsgårdar och skolor.	Färdig informationskampanj	ordinarie verksamhet		2024	MBN, KS, BUN
Åtgärd 4.1.3	En handlingsplan ska tas fram och implementeras för att möjliggöra utfasning av skadliga kemikalier i skola, fritidsgård och förskola.	Färdig handlingsplan	ordinarie verksamhet		2025	KS, BUN, MBN
Åtgärd 4.1.4	Vid ny- och ombyggnation samt underhåll av lekplatser och liknande miljöer ska alltid ytor för naturlek med naturliga* materialval främjas.	Procent yta för naturlek med naturliga materialval	ordinarie verksamhet		From 2022	SBN, KS, MBN, KFN
Åtgärd 4.1.5	Äldre PVC-mattor/tapeter ska avvecklas i utrymmen som inte är våtutrymmen i kommuners lokaler, senast till år 2027.		ordinarie verksamhet		2027	SBN

Mål 4.2		Kunskapen om kemikaliers påverkan ska öka och kemikalier i material och varor ska inte orsaka skada på människors hälsa eller miljön				
	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.2.1	En kommunikationskampanj med fokus på sanering av PCB och asbest av icke kommunla fastigheter ska genomföras.	Genomförd kampanj	ordinarie verksamhet		2026	KS, MBN
Åtgärd 4.2.2	I kommunens egna exploateringsprojekt ska sunda och hållbara materialval prioriteras så långt det är möjligt.	Andel exploateringsprojekt med fokus på frågan	ordinarie verksamhet		From 2022	SBN

\* Naturliga är utan tillsatta kemikalier





	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.2.3	Upphandlings- och inköpsprocessen ska fortsatt utvecklas mot att förenkla valmöjligheterna för att främja hållbar utveckling.	Utvecklat inköpssystem	ordinarie verksamhet		2024	KS
Åtgärd 4.2.4	Kommunen ska fortsatt tillse att skolan förses med årligt uppdaterade läromedel inom miljö- och klimatområdet		ordinarie verksamhet		2028	<u>BUN, KS</u>

#### Mål 4.3 Utsläpp av särskilt farliga ämnen\*\*, bekämpningsmedel, mikroplast och läkemedelsrester ska minska

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.3.1	En utredning av vilka särskilt farliga ämnen** som kan finnas i kommunens byggnader ska genomföras senast 2024.	Färdig inventering samt rapport	ordinarie verksamhet		2024	SBN
Åtgärd 4.3.2	En handlingsplan för att minska utsläpp av mikroplaster ska finnas och vara implementerad i berörda verksamheter senast 2022.	Implementerad handlingsplan	ordinarie verksamhet		2022	KS
Åtgärd 4.3.3	Kommunen ska i sitt arbete mot nedskräpning även aktivt främja näringslivs- och medborgarmedverkan, till exempel genom att underlätta för att slänga skräp, plogginaktiviteter*** eller att undvika att skräp uppstår.	Årlig redovisning av aktiviteter	ordinarie verksamhet		From 2022	<u>SBN, KS, MBN, KFN</u>
Åtgärd 4.3.4	Kommunen ska verka för att åarnas recipientkontroll även undersöker särskilt farliga ämnen, bekämpningsmedel, mikroplaster samt läkemedelsrester när så är möjligt.	Genomförda undersökningar	ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS
Åtgärd 4.3.5	Vid upphandling av varor eller tjänster där kemikalier används ska Upphandlingsmyndighetens kemikaliekraV för en giftfri miljö användas.	Andel upphandlingar där kemikaliekraV ställts	ordinarie verksamhet		Tom 2028	Alla

\*\* Definierade enligt EU:s kandidatförteckning

\*\*\* Definieras här som skräpplockning som motionsform



	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.3.6	Lomma småbåtshamn ska miljömärkas i enlighet med Havsmiljöinstitutets index	Färdig märkning	ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS, SBN
Åtgärd 4.3.7	Information ska ges till allmänheten om hur ogräsbekämpning fri från kemiska bekämpningsmedel kan ske.	Färdig kampanj	ordinarie verksamhet		2022 och framåt	KS, MBN
Åtgärd 4.3.8	En handlingsplan för att minska marint sköp ska tas fram.	Färdig handlingsplan	ordinarie verksamhet		2023	KS
Åtgärden behandlas under miljömålet "Begränsad klimatpåverkan"	Kommunens ska ställa krav på livscykelanalys i exploateringsavtal och markanvisningsavtal.	Antal avtal med krav på LCA	Ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS

#### Mål 4.4 Utsläpp av ämnen i dagvattnet som är miljö- eller hälsoskadliga ska minimeras

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.4.1	Senast 2023 ska en Dagvatten- och skyfallsplan vara implementerad.	Antagen Dagvatten- och skyfallsplan	ordinarie verksamhet		2023	SBN, KS
Åtgärd 4.4.2	En uppföljning av Dagvatten- och skyfallsplan samt utbildning om ny teknik och nya metoder ska genomföras internt vid behov.	Genomförda utbildningar	ordinarie verksamhet		Tom 2028	SBN, KS
Åtgärd 4.4.3	En analys av vilka områden och verksamheter i kommunen som kan bidra till problematiska utsläpp till dagvattenledningar eller dagvattenutlopp ska göras. Särskilt fokus ska finnas på utsläpp från deponier, förorenade områden, mikroplaster samt samlade diffusa utsläpp från större avrinningsområden.	Färdig rapport	ordinarie verksamhet		2024	SBN, KS



**Mål 4.5** Förorenade områden i kommunen ska senast år 2027 vara kända och åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något akut hot mot människors hälsa eller miljö

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.5.1	Tillsyn av prioriterade områden i handlingssplanen för förorenade områden medför att förorenade områden utreds och åtgärdas vid behov.	Genomförd tillsyn rapporteras årligen	ordinarie verksamhet		Årligt beslut i nämnden om prioriterade områden	MBN
Åtgärd 4.5.2	Områden med föroreningar av båtbotenfärger ska utredas och vid behov vara sanerade senast 2027. I möjligaste mån ska förorenaren betala.	Färdig utredning	ordinarie verksamhet		2027	MBN, KS, SBN

**Mål 4.6** Kommunen ska främja miljömässigt bästa kostval i möjligaste mån

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 4.6.1	Ekologisk mat i kommunens verksamheter bör öka med sikte att nå det nationella målet om 60 % år 2030.****	Andel inhandlad ekologiskt certifierad mat i kommunal verksamhet		200 årlig ökning i en trappvis uppgång*****	From 2023	BUN
Åtgärd 4.6.2	Ett vegetariskt alternativ ska alltid fortsatt serveras och minst en dag i veckan ska fortsatt vara köttfri.		ordinarie verksamhet		Tom 2028	BUN
Åtgärd 4.6.3	Inköpsprocessen ska utvecklas så att de miljömässigt bästa produkterna kan tydliggöras som valmöjlighet.	Utvecklat verktyg	ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS, BUN
Åtgärd 4.6.4	En särskild uppföljning ska ske kopplat till de svårigheter kring miljömässigt bästa kostval som uppstår på grund av valmöjligheter, kostnadsökningar, certifieringssystemet eller liknande.	Färdig utredning	ordinarie verksamhet		2025	KS, BUN

\*\*\*\* Beräknas som andel av totalkostnaden

\*\*\*\*\* Beräknad total kostnadsökning till 2030, 1300 tkr



## 5. Skyddande ozonskikt

Mål 5.1

Utsläppen av ozonnedbrytande ämnen ska fortsätta att minska.

	<b>Beskrivning</b>	<b>Indikator</b>	<b>Kostnad tkr</b>	<b>Drift tkr/år</b>	<b>Genomförande-period</b>	<b>Ansvar</b>
Åtgärd 5.1.1	En informationskampanj om de negativa effekterna av köldmedier som inte omfattas av kommunens tillsyn ska genomföras.	Genomförd kampanj	ordinarie verksamhet		From 2024	MBN



## 6. Säker strålmiljö

### Mål 6.1

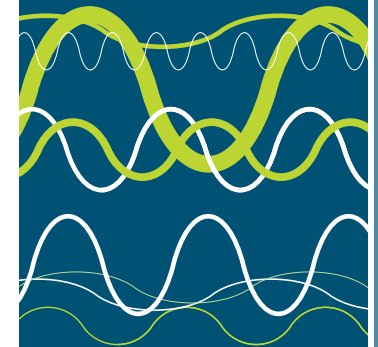
År 2027 ska antalet årliga fall av hudcancer orsakade av UV-strålning inte vara fler än år 2000

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 6.1.1	Vid utformning, underhåll och renovering av allmänna platser ska åtgärder vidtas för att ge möjlighet till skydd från UV-strålning.		ordinarie verksamhet		From 2022	SBN
Åtgärd 6.1.2	Ett par kampanjer ska genomföras under genomförandeperioden om skadliga effekter av solning i samband med badsäsongen. Även solarier kan omfattas av detta.	2 färdiga informationsskampanjer	ordinarie verksamhet		From 2022	SBN, MBN, KS
Åtgärd 6.1.3	En riktad insats ska årligen göras till skolor, förskolor och fritidshem om information om skadliga effekter av solljus och betydelsen av att minska användningen av kemiska solskyddsmedel.	Inrapportering sker årligen	ordinarie verksamhet		From 2023	BUN, KS
Åtgärd 6.1.4	På kommunens lekplatser, skolgårdar och förskolor ska skugga alltid finnas på någon plats. I första hand ska denna skapas av gröna miljöer.	Antal planterade träd och buskar	ordinarie verksamhet		From 2022	SBN, BUN

### Mål 6.2

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 6.2.1	Lomma kommun ska verka för en nedgrävning av den 400 kV kraftledning som går genom kommunen.		ordinarie verksamhet		Kontinuerlig	KS



## 9. Grundvatten av god kvalitet

### Mål 9.1 Grundvattnet i kommunen ska ha fortsatt god kvantitativ och kvalitativ status

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 9.1.1	Kommunen ska verka för att vattenråden utreder möjligheten att införa ytterligare sprutfria zoner i odlingslandskapet för att minska spridningen av näringsämnen och gifter till vattendragen och grundvattnet.	Färdig rapport	ordinarie verksamhet		From 2022	KS
Åtgärd 9.1.2	Kommunen ska genom fysisk planering och genom sina övriga rådighetsområden verka för att landskap och tätorter får en ökande vattenhållande förmåga.		ordinarie verksamhet		From 2022	KS
Åtgärd 9.1.3	Kommunen ska fortsätta verka för att Alnarpströmmen finns kvar som resurs för framtiden.		ordinarie verksamhet		From 2022	KS
Åtgärd 9.1.4	Kommunen ska i sina markarrendeavtal ställa krav på att särskild hänsyn ska finnas till utsläppsminskning från markerna. I första hand ska ingen kemisk bekämpning ske och en omställning till betesmark ska prioriteras där så är möjligt, särskilt i vattennära lägen.		ordinarie verksamhet		From 2022	KS



# 14. God bebyggd miljö

## Mål 14.1 Lomma kommun ska vara en förebild i hållbart byggande avseende ekologi och hälsa

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.1.1	Ett innovativt hållbart ekologiskt byggprojekt ska skapas i samverkan med aktörer som exempelvis forskning och näringsliv.	Genomfört byggprojekt	inom ordinarie projekt		tom 2028	KS
Åtgärd 14.1.2	En processbeskrivning ska tas fram som ska leda fram till ett hållbart ekologiskt byggande i kommunen.	Färdig processbeskrivning	ordinarie verksamhet		2025	KS
Åtgärd 14.1.3	Vid underhåll, om- och nybyggnation av det kommunala fastighetsbeståndet ska hållbara, resurseffektiva och miljöanpassade material, energieffektivisering och sund inomhusmiljö prioriteras.		ordinarie underhåll		From 2022	SBN

## Mål 14.2 Lomma kommuns fysiska planering ska långsiktigt främja ekosystemens bärkraft

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.2.1	Från och med 2023 ska befintlig Dagvatten- och skyfallsplan tillämpas vid all planering och byggnation.	kubikmeter vatten som fördröjs	inom ordinarie projekt		From 2023	SBN, KS
Åtgärd 14.2.2	Kommunen ska aktivt arbeta med att öka fördröjningen av vatten på egna fastigheter.	kubikmeter vatten som fördröjs samt andel grönyta	inom ordinarie projekt		From 2022	SBN
Åtgärd 14.2.3	I fysisk planering samt vid om- och nybyggnation ska ekosystemtjänsterna för vattenrening och luftrening om möjligt säkras på platsen.	kubikmeter vatten som fördröjs samt andel grönyta	inom ordinarie projekt		From 2022	<u>KS, SBN</u>



**Mål 14.3** Fragmentering av park och naturmiljö ska minska. Befintliga ekologiska korridorer ska inte brytas och nya barriärer ska inte skapas.

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.3.1	Metoder för att öka den biologiska mångfalden i befintliga gröna stråk ska utforskas tillsammans med SLU Alnarp. Ett försöksområde ska upprättas i urban miljö.	Genomfört försöksområde	ordinarie verksamhet		2025	KS
Åtgärd 14.3.2	Kommunen ska aktivt arbeta med att bebyggelse och infrastruktur förläggs vid redan exploaterade områden vid all planering och byggnation. Ytan av gröna strukturer ska sammantaget öka.	Areal av exploaterad grön miljö Rapporteras in årligen	ordinarie verksamhet		From 2022	KS
Åtgärd 14.3.3	En plan för att främja områden som kan fortsätta vara mörka samt områden där skadlig belysning behöver bytas ska tas fram.	Färdig plan	ordinarie verksamhet		2025	KS

**Mål 14.4** Trafikbullernivåer utomhus vid bostadsmiljö ska minska jämfört med idag.

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.4.1	Så kallade tysta områden* ska identifieras och värnas vid allt planarbete.	Antal tysta områden	ordinarie verksamhet		tom 2028	KS
Åtgärd 14.4.2	Befintlig åtgärdsplan för buller ska följas.	Antal åtgärder som genomförs	ordinarie verksamhet		tom 2028	SBN

\*Tysta områden är miljöer som inte är utsatta för oönskat eller skadligt ljud orsakat av mänsklig verksamhet (omgivningsbuller). I stadsmiljö kan sådana områden vara parker, trädgårdar medan på landsbygd kan de hittas i till exempel i skyddande områden och outnyttjad mark utanför tätorter.





**Mål 14.5 Hållbar utveckling ska genomsyra kommunens exploateringsprojekt.**

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.5.1	Bygg- och rivningsmaterial ska alltid sorteras och omhändertas vid kommunala exploateringsprojekt.	Mängd sorterat rivningsavfall	inom ordinarie projekt		From 2022	SBN
Åtgärd 14.5.2	Kravställande ska ske i upphandlingar, markanvisningsavtal och exploateringsavtal på hantering och återvinning av material så att risken att miljöskadliga ämnen och material som släpps ut i miljön minskar.	Antal upphandlingar Antal exploateringsavtal och markanvisningsavtal	inom ordinarie projekt		From 2022	SBN, KS
Åtgärd 14.5.3 Åtgärden hanteras i kommunens bostadsförsörjningsprogram	Kommunen ska senast 2022 se över riktlinjerna för markanvisning så att transparenta och konkurrensutsatta markanvisningar som bidrar till att riktlinjerna för bostadsförsörjning och övriga mål i översiktsplanen uppfylls.	Färdig översyn	ordinarie verksamhet		2022	KS
Åtgärd 14.5.4	Ett pris ska finnas för bästa hållbarhetsprojekt i kommunen	Utdelat pris	ordinarie verksamhet		From 2023	SBN, MBN
Åtgärden hanteras under miljömålet "Begränsad klimatpåverkan"	Kommunens nya byggnader ska minst uppfylla krav enligt miljöbyggnad silver (eller motsvarande certifiering).	Antal projekt samt andel byggnader som uppfyller certifieringskraven	Inom projekt		Tom 2025	TN

**Mål 14.6 Kommunen ska aktivt arbeta för anpassning till ett förändrat klimat vid all planering och byggnation.**

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.6.1	De planeringsunderlag som behövs för att ta välvägd beslut kring klimatanpassning ska vara aktuella, av hög kvalitet och följa forskningsläget.		inom projekt eller ordinarie verksamhet		From 2022	KS



**Mål 14.7**      **Negativa effekter på naturmiljön av exploatering ska motverkas genom att kompensera förlust av ekologiska värden.**

	<b>Beskrivning</b>	<b>Indikator</b>	<b>Kostnad tkr</b>	<b>Drift tkr/år</b>	<b>Genomförande-period</b>	<b>Ansvar</b>
Åtgärd 14.7.1	En analys av kostnader och ekonomiska styrmedel för ekologisk kompensation ska tas fram senast 2024.	Färdig analys	ordinarie verksamhet		2024	KS
Åtgärd 14.7.2	Information tas fram om miljökompensation, som kan användas vid till exempel bygglovsärenden.	Informationsbroschyr	ordinarie verksamhet		2022	KS, MBN
Åtgärd 14.7.3	Handbok för miljökompensation ska uppdateras årligen.	Uppdaterad handbok	ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS

**Mål 14.8**      **Lomma kommun ska arbeta för en ökad digitalisering av planeringsprocessen**

	<b>Beskrivning</b>	<b>Indikator</b>	<b>Kostnad tkr</b>	<b>Drift tkr/år</b>	<b>Genomförande-period</b>	<b>Ansvar</b>
Åtgärd 14.8.1	Ett pilotprojekt ska genomföras för att se hur GIS-metoder kan användas för att samla in och kartlägga hur allmänhetens upplevelser av närmiljön kan användas i den fysiska planeringen.	Genomfört pilotprojekt	ordinarie verksamhet		2025	KS, SBN
Åtgärd 14.8.2	Användandet av digital medborgardialog som kan öka deltagandet i den fysiska planeringsprocessen ska utredas.	Rapport	ordinarie verksamhet		2023	SBN



**Mål 14.9** Lomma kommun ska skapa attraktiv, trygg och funktionell gång- och cykelinfrastruktur samt öka kollektivtrafikens attraktivitet

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.9.1	Det ska finnas goda och trygga parkeringsmöjligheter för cykel vid alla kommunala målpunkter, såsom tågstationer, skolor och bibliotek.	Årlig sammanställning av förbättringar för cykel vid kommunala målpunkter	ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS, SBN
Åtgärd 14.9.2	Vid planläggning, exploatering och vid drift och underhåll ska barns möjligheter att själva på ett säkert sätt använda trafiksystemet möjliggöras.		ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS, SBN
Åtgärden hanteras under miljömålet "Begränsad klimatpåverkan"	Lomma kommun ska ha en uppdaterad P-norm med aktuella klimatsmarta lösningar.	Aktuell P-norm	Inom ordinarie verksamhet		Årligen	KS (SBN)
Åtgärden hanteras under miljömålet "Begränsad klimatpåverkan"	Befintlig Cykelplan och Strategi för ökad andel gång- och cykeltrafik ska implementeras och följas i aktuella projekt.					TN

**Mål 14.10** Utvecklingen av Lommas gröstruktur ska öka den biologiska mångfalden, minska energiförbrukningen, förbättra dagvattenhanteringen, förbättra utomhusklimatet samt bidra med trygghet och trivsel och bidra till att skapa en långsiktigt hållbar stadsmiljö.

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.10.1	Miljöuppföljning av miljöprogrammet för Lomma hamn ska fortgå till dess att alla planerade byggetapper är avslutade.		ordinarie verksamhet		Tom 2028	MBN



## Mål 14.11 Lomma kommun ska värna om kulturmiljön i planerings- och exploateringsprojekt

	Beskrivning	Indikator	Kostnad tkr	Drift tkr/år	Genomförande-period	Ansvar
Åtgärd 14.11.1	I arbetet med alla nya detaljplaner och områdesbestämmelser som berör i kulturmiljöprogrammet utpekade områden* ska det i lämplig omfattning införas skydds- och varsamhetsbestämmelser till skydd för bebyggelsen.		ordinarie verksamhet		Tom 2028	KS
Åtgärd 14.11.2	Vid underhåll, om- och nybyggnation av det kommunala fastighetsbeståndet ska kulturmiljöaspekter beaktas.		tillkommande kostnader belastar respektive projekt		Tom 2028	SBN

\*Bebyggelse omfattar även miljön mellan husen



# Bilaga 1. Uppföljning av tidigare Miljömålsprogram

## Frisk luft

**Mål 2.1** Skadlig påverkan av partiklar PM10 och PM2.5, kväveoxider, VOC, marknära ozon och benspyren ska minska.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 2.1.1	Halterna av vilka luftföroreningar som är intressant för Lomma ska utredas, samt möjligheterna att mäta eller spridningsberäkna dessa.	2015	MBN	Genomförd
Åtgärd 2.1.2	Vid upphandling av driftsentreprenad ska maskiner och fordon uppfylla långt gående miljökrav med avseende på utsläpp till luft.	2016	TN	Genomförd
Åtgärd 2.1.3	En översyn ska ske av de lokala miljö- och hälsoskyddsföreskrifterna med avseende på eldning av trädgårdsavfall till 2014.	2014	MBN	Genomförd
Åtgärd 2.1.4	En utredning ska göras om var småskalig vedeldning orskar problem i kommunen.	2015	MBN	Genomförd

## Bara naturlig försurning

**Mål 3.1** Utsläppen av försurande ämnen i kommunen ska fortsätta minska.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 3.1.1	Uppdaterad information om miljöanpassad teknik och om miljöanpassat bränsle ska finnas i hamnen och på hemsidan.	2015	KS, TN	Pågående

**Giftfri miljö**

**Mål 4.1** Förekomsten av ämnen i material och varor i kommunen ska inte orsaka skada på människors hälsa eller miljön.

	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 4.1.1	Vid upphandling av varor eller tjänster där kemikalier används ska långt gående kriterier ställas som främjar användandet av miljö- och hälsoanpassade produkter.	Kontinuerlig	KS	Genomförd
Åtgärd 4.1.2	Senast 2014 ska en plan finnas för hur bekämpning av jätteloka ska se.	2014	MBN, TN	Genomförd
Åtgärd 4.1.3	Vart tredje år med början 2015 ska information ges till allmänhet och bostadsrättsföreningar om hur ogräsbekämpning fri från kemiska bekämpningsmedel kan ske.	2015 och framåt	MBN	Genomförd
Åtgärd 4.1.4	Äldre PVC-mattor/tapeter, med höga halter av ftalater i mjukgörare, ska avvecklas i utrymmen som inte är våtutrymmen i kommuners lokaler senast till år 2025	2025	TN	Pågående

**Mål 4.2** Förorenade områden i kommunen ska senast 2025 vara kända och åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.

	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 4.2.1	Kommunen ska inventera de 15 verksamheter som omfattas av branschklass 1 och 2, enligt MIFO steg 1.	2015	MBN	Genomförd
Åtgärd 4.2.2	En förstudie ska göras för de 22 nedlagda deponierna i kommunen, där en riskbedömning görs och en prioritering av vilka deponier för vilka djupare studier bör göras.	2016	MBN	Genomförd
Åtgärd 4.2.3	En tidsatt plan för att åtgärda deponier ska tas fram utifrån resultatet av förstudien		MBN	Genomförd

<b>Mål 4.3 Kunskapen om förekomst om särskilt farliga ämnen* i byggnader i kommunen ska öka.</b>				
	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 4.3.1	En inventering av särskilt farliga ämnen ska göras i kommunens byggnader	2018	TN	Pågående
<b>Mål 4.4 Kunskapen om särskilt farliga ämnen*, bekämpningsmedeln och läkemedelsrester i vattenmiljöer i kommunen ska öka.</b>				
	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 4.4.1	En prioriteringsordning för provtagning och analys av dammar ska tas fram senast 2014, särskild vikt ska läggas på fiskevatten. Minst en damm ska sedan årligen provtas och analyseras.	Kontinuerlig	KS	Genomförd
<b>Mål 4.5 Kommunen ska främja ekologiskt odlade produkter samt fairtradeprodukter.</b>				
	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 4.5.1	Ekologisk mat i kommunens verksamheter ska öka till 25% av inköpen. Kommunens mål ska justeras uppåt om nationella eller regionala mål angående andelen ekologisk mat i offentlig sektor ändras till ett högre mål än det Lomma kommun satt upp.	Kontinuerlig	BUN	Genomförd
Åtgärd 4.5.2	Lomma kommun ska bibehålla sin Fairtradediplomering och intensifiera arbetet.		KS	Genomförd
Åtgärd 4.5.3	Lomma kommun ska utreda möjligheterna att samarbeta med närliggande kommuner och att dela på en tjänst som ansvarar för samordning av Fairtradearbetet.		KS	Ej genomförd

**Mål 4.6** Utsläpp av ämnen som är miljö- eller hälsoskadliga från dagvatten ska minimeras.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 4.6.1	En översikt ska göras över dagvattensystemet och en VA-plan med dagvattenpolicy ska tas fram senast 2014.	2015	TN	Ej genomförd
Åtgärd 4.6.2	Saltning av vägar och andra ytor ska minimeras och andra metoder utredas senast 2017.	2017	TN	Pågående

**Mål 4.7** Kommunen ska minimera utsläppen av kadmium till miljön från den egna verksamheten

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 4.7.1	En utredning om möjligheterna för en rötgasanläggning för slam och tång ska tas fram senast 2015.	2015	KS	Ej genomförd

**Skyddade ozonskikt**

**Mål 5.1** Inga utsläpp av ozonnedbrytande ämnen ska ske från kommunens verksamheter

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 5.1.1	Inga åtgärder för målet är aktuella. Idag sker inga utsläpp från kommunens verksamheter			Genomförd



**Säker strålmiljö****Mål 6.1** År 2020 ska antalet årliga fall av hudcancer orsakade av UV-strålning inte vara fler än 2000.

	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 6.1.1	På kommunens skolgårdar och förskolor ska skugga alltid finnas på någon plats. I första hand ska denna skapas av gröna miljöer.	Kontinuerlig	TN	Pågående
Åtgärd 6.1.2	Information om skadliga verkningar av solning ska finnas på kommunens badplatser.	2015	MBN, TN	Pågående
Åtgärd 6.1.3	En riktad insats ska årligen göras till skolor, förskolor om information om skadliga effekter av solljus och betydelsen av att minska användningen av kemiska solskyddsmedel.		BUN	Pågående

**Mål 6.2** Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 6.2.1	Lomma kommun ska verka för en nedgrävning av den 400 kV kraftledning som går genom kommunen.	Kontinuerlig	KS	Pågående

**Grundvatten av god kvalitet****Mål 9.1** Grundvattnet i kommunen ska ha fortsatt god kvantitativ och kvalitativ status.

	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 9.1.1	Prioriterade områden för känsliga grundvattenförekomster ska tas fram.		KS	Genomförd
Åtgärd 9.1.2	Kommunen ska fortsatt verka för att Alnarpsströmmen finns kvar som resurs för framtiden.		KS	Pågående

**God bebyggd miljö****Mål 14.1** Lomma kommun ska vara en förebild i hållbart byggande avseende ekologi och hälsa.

	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 14.1.1	En lista över detaljplaner och områden som kan bli föremål för detaljplaner ska senast 2014 tas fram, där det finns möjlighet att påverka de miljökrav som kan ställas i exploateringsavtal.	2015	KS	Ej genomförd
Åtgärd 14.1.2	En processbeskrivning tas fram som ska leda fram till ett hållbart ekologiskt byggande i kommunen. Av beskrivningen ska framgå vilka ansvariga nämnder och personer i kommunen som ska delta i dialoger med byggherrar.	2015	KS, MBN, TN	Pågående
Åtgärd 14.1.3	Ett innovativt hållbart ekologiskt byggprojekt i form av ett pilotprojekt ska skapas i kommunen. Projektet ska skapas tillsammans med forskare, näringsliv samt med byggherrar.		KS, TN	Pågående
Åtgärd 14.1.4	Kommunen ska införa ett årligt pris som gäller "Bästa förebild för hållbart byggande avseende ekologi och hälsa" senast 2015.		KS, MBN	Ej genomförd
Åtgärd 14.1.5	Senast 2015 ska kommunen ha antagit och infört en strategi för hur exploateringsavtal ska prioritera minskad kemikalieanvändning, minskad negativ påverkan på ekosystemtjänster och minskad klimatpåverkan i exploateringsprocessen. Samt utrett möjligheten till miljöcertifierat byggande.	2015	KS, TN	Ej genomförd

Åtgärd 14.1.6	Vid underhåll, om- och nybyggnation av det kommunala fastighetsbeståndet ska hållbara, resurseffektiva och miljöanpassade material, energieffektivisering och sund inomhusmiljö prioriteras. Kulturmiljöaspekter ska beaktas.	Ej genomförd
---------------	---	--------------

**Mål 14.2** Andelen resor som sker med gång, cykel och kollektivtrafik ska öka.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.2.1	En strategisk plan som anger hur kommunen ska öka andelen gång- och cykeltrafiken i kommunen ska tas fram.	2015	TN	Genomförd
Åtgärd 14.2.2	Kommunen ska årligen ha minst ett "Mobility management"**-** arrangemang.	2020	KS	Genomförd

**Mål 14.3** Kommunens plantering ska beakta sociala värden såsom jämställdhet, estetik och social hållbarhet.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.3.1	Riktlinjer för hur stadsplanering ska beakta sociala värden ska tas fram.		KS, SN	Genomförd

**Mål 14.4** Lomma kommun ska säkerställa att minst 30 procent av de värdefulla kulturmiljöer som fanns år 2012 omfattas av formella skydd.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.4.1	När detaljplaner ändras eller nyskapas ska byggnader som klassas som bevarandevärda i kulturmiljöprogrammet utredas och prövas huruvida de ska Q-märkas i planen.		KS	Genomförd

## Miljömålsprogram del A - mål och genomförande

Åtgärd 14.4.2	I arbetet med alla nya detaljplaner och områdesbestämmelser som berör i kulturmiljöprogrammet utpekade områden (Obs att bebyggelse även omfattar miljön mellan husen) ska det i lämplig omfattning införas skydds- och varsamhetsbestämmelser till skydd för bebyggelsen.		KS	Genomförd
Åtgärd 14.4.3	Ta fram en rutin som avser att det vid alla bygglov som rör kulturhistoriskt intressant byggnader ska finnas ett tillräckligt underlag som rör byggnadens kulturvärden.		KS, MBN	Genomförd
Åtgärd 14.4.4	Vart 10e år ska det tas fram minst en detaljplan med det primära syftet att skydda bebyggelsens kulturhistoriska värden.		KS	Genomförd
Åtgärd 14.4.5	Senast 2017 ska en uppdaterad version av Kulturmiljöprogram för Lomma kommun finnas.	2017	KS, MBN, KFN	Ej genomförd

**Mål 14.5 Byggradonhalter i kommunens byggnader ska vara kända och åtgärdade senast år 2018.**

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.5.1	En inventering av radonhalter i kommunens byggnader ska göras och en åtgärdsstrategi upprättas med åtgärder så att gällande riktvärden (200 Bq/m <sup>2</sup> ) kan innehållas i lokaler där barn och vuxna stadigvarande vistas.	2014-2018	MBN, TN	Påbörjad

**Mål 14.6 Trafikbuller utomhus vid bostadsmiljö ska minska jämfört med idag.**

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.6.1	Ej bullerstörda områden ska definieras och värnas vid allt planarbete.		KS	Genomförd
Åtgärd 14.6.2	Åtgärder mot buller i befintliga miljöer ska ske enligt antagen åtgärdsplan.		TN	Genomförd

**Mål 14.7** Kommunen ska aktivt arbeta för anpassning till ett förändrat klimat vid all planering och byggnation.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.7.1	En klimatanpassningsplan ska finnas senast 2014 där risker och behov ska finnas identifierade.	2014	KS	Genomförd
Åtgärd 14.7.2	De planeringsunderlag som behövs i frågan ska vara aktuella, av hög kvalitet och följa forskningsläget.	2020	KS	Genomförd
Åtgärd 14.7.3	Nödvändiga klimatanpassningsåtgärder ska vidtas för att minimera skador på naturmiljön, människors hälsa och egendom. Detta ska i möjligaste mån ske utan negativ påverkan på park-, natur- och kulturvärden.	2020	KS, TN	Genomförd

**Mål 14.8** Fragmentering av park-, natur- och kulturmiljön ska minska. Befintliga ekologiska korridorer ska inte brytas och nya barriärer ska inte skapas.

	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.8.1	Kommunen ska aktivt arbeta med att bebyggelse och infrastruktur förläggs vid reda exploaterade områden vid alla planering och byggnation. Arealen och kvalitet av grönområden och grönstruktur som exploateras ska mätas och redovisas. Ytan av gröna strukturer ska sammantaget öka.	2020	KS	Genomförd
Åtgärd 14.8.2	En plan för utformning av ekologiska korridorer med konkreta exempel på biotoper och skötsel av gröna stråk på kommunens egen mark ska finnas senast 2015. När tillfälle ges ska kommunen prioritera att köpa in mark som kan användas som ekologiska korridorer.	2015	KS	Genomförd
Åtgärd 14.8.3	Metoder för att öka den biologiska mångfalden i befintliga gröna stråk ska utforskas tillsammans med SLU Alnarp. Ett försöksområde ska upprättas i urban miljö.		KS	Pågående

<b>Mål 14.9</b> <b>Negativa effekter på naturmiljön av exploatering ska motverkas genom att kompensera förlust av ekologiska värden.</b>				
	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 14.9.1	Ett verktyg ska finnas senast 2014 för miljökompensation. Detta ska beskriva hur både naturmiljöområdenas kvalitet och funktion ska definieras, bibehållas och ersättas vid eventuell exploatering. Senast 2015 ska detta verktyg vara implementerat i planerings- och exploateringsprocesserna.	2014	KS, TN	Genomförd
Åtgärd 14.9.2	En analys av kostnader och ekonomiska styrmedel för ekologisk kompensation ska tas fram senast 2015.		KS, TN	Pågående
<b>Mål 14.10</b> <b>Utvecklingen av Lommas grönstruktur som ska öka den biologiska mångfalden, minska energiförbrukningen, förbättra dagvattenhanteringen, förbättra utomhusklimatet samt bidra med trygghet och trivsel och bidra till att skapa en långsiktigt hållbar stadsmiljö.</b>				
	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 14.10.1	Befintliga gröna strukturer i bebyggda miljöer, såsom Lomma hamn, ska analyseras med avseende på vilka ekosystemtjänster dessa levererar, samt hur dessa funktioner kan förbättras.		KS, MBN	Genomförd
Åtgärd 14.10.2	Miljöuppföljning av miljöprogrammet för Lomma hamn ska fortgå till dess att alla planerade byggetapper är avslutade.		MBN	Genomförd
<b>Mål 14.11</b> <b>Negativa effekter av exploatering ska motverkas genom att kompensera förlust av sociala värden.</b>				
	<b>Beskrivning</b>	<b>Genomförande period</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Status 2020</b>
Åtgärd 14.11.1	Ett planeringsverktyg som beskriver hur sociala värden ska identifieras och kompenseras ska finnas senast 2015.	2015	KS, SN, TN	Genomförd

Mål 14.12 Dagvattenutsläpp ska inte påverka kommunens vattenförekomster negativt.				
	Beskrivning	Genomförande period	Ansvar	Status 2020
Åtgärd 14.12.1	Vid planering samt om- och nybyggnation ska ekosystemtjänsterna för vattenrening, vattenförsörjning och luftrening om möjligt säkras på platsen		KS, TN	Genomförd
Åtgärd 14.12.2	En informationskampanj till kommunens invånare om vikten att inte hårdgöra sin tomt ska genomföras senast 2015.	2015	KS, TN	Genomförd
Åtgärd 14.12.3	Kommunen ska aktivt arbeta med att öka fördröjningen av vatten från egna fastigheter		TN	Genomförd
Åtgärd 14.12.4	Senast 2015 ska en dagvattenpolicy finnas och tillämpas vid all planering och byggnation.	2015	TN, KS	Pågående

